

روزنامه‌گهري له ئىستاي تىرۇرسته كان

و

شارستانىيەتى نەوت دا

جەلال بەرزنەجى

كەنەدا

2006/ 10/26

وهك ئەمېرىتۇئىكۆ گۈوتهنى : (دواى 11-سېپتەمبەر شەر چىتىر لە بەرھى رووبەر رو بۇونەوە گۆرەپانى شەرپى نىوان دوو دەولەت دۇزمىن نەما لە جلى رەسمى سەربازى شەرپى يەكتىرى بکەن. ئەمە راستەۋىئىستا ستايىلى شەر گۆرپاوه بەرەكانىش گۆراون، شەرپى ئەمەرپۇلە نىوان تىرۇرستانى بى نېشىنمەن و بى گۆرەپانى دىيارى شەرپى و ئەو گروپانەن كەموا لە سېيەر دەزىن و لە گەل ئەمرىكا و بەریتانىيا و ناتق وەندىيەك ولاتيان ترى هاوپەيمانى رۆژئاوا، كەموا تاكوئىستا دواى سەركەمەنەن بەسەر (تالىيانەكان و ئەلقاعىدە) كە كۆنتەرلى ئەفغانستانىان كىرىدبوو، وەھەوەها لادانى سەدامى دكتاتور و تىكشىكاندى سوپا كەى لە عىراق، كەھەردۇو كىيان شەرپى بەرھەو گۆرەپانى دىيار بۇون، كە بۆ ئەمرىكا و هاوپەيمانەكان شەرپى ئاسان بۇون، بە ماوهەكى كەم لىيان سەر كەمەن، بەلام لە قۇناغى دووھەمى شەرپە كە كە(ئىكۆ) باسى دەكەت، تاكوئىستا، بەھىزە زەبەلاحە (سوپەر پاوهەرە) ئەمانە هەيانە نەيان توانيووه سەركەمەنلىكى بەر چاۋ بەسەر تىرۇرزمى سېيەر و جىهانىدا بە دەست بېيىن! چۈنكە ئەم شەرپە تەنبا بە تواناي سەربازى يەك لاناپىتەوه پىويسىتى بەھىزى ئەقلېشە دېھ تىرۇر بەكارى بېيىن بۆ لاواز كەردىيان، تىرۇرستەكان و چالاکىيە خۇيناۋىيەكانىان كە بە شىوھەكى زۇر خرآپ كاريان كەردىۋە سەر ئىيەن مەرسىمىتى و بۆ دواوهيان گىپاوهەتەوه، ئىيەن رۆزنامەگەرى كە زىياتر مەبەستى ئەم نۇوسىنەمە لە زۇر ولاتىن دنيا و شارستانىيەن نەوت بەرھەدو اوھ گەرپاوهەتەوه خرآپ بۇوه وايان كەردىۋەھەندىيەك لە ولاتى پىشىكەمەن توو لە ھەندىيەك پەنسىپلى دىموكراسى خۇيان كە دواى ئەزمۇنلىكى زۇر بەدەستيان هىنناوه پەشىمان بىنهەوە وائى لى بىت

ولاتاني وک موریتانيا و هايتي سهريهستي روزنامه گهريان له ئەمرىكاو روسيا و زياتر تيدابيت(وهک له راپورتى سالانه روزنامه نووسانى بى سنور) هاتووه . تيرۆرم كاريگەرى خرابى له سهرياسەتى(پۈلەسى) ولاته پىشكەوتووه كان له ھەممو بوارەكاندا ھەيە . له راپورتى سالانه روزنامەنۇوسانى بى سنورى) ئەم سالدا كەوا ھەممو سالىك 168 ولات له بارەي رەوشى سهريهستي روزنامە گەرى و رەچاو كردى ياساي روزنامە گەرى ھەلدىسەنگىن ، پلهى تىادا بۇونى سهريهستي روزنامە گەريان ديارى دەكەن . له راپورتى ئەمسالدا ئەمرىكا 9 پله دابەزىوهە خوارە بۇوهتە 53 يەمین ولات وک ولاتىن (بوتسوانيا و كرواتيا) لى هاتووه، له راپورتە كەوهە هاتووه، كەوا روسياش 9 پله دابەزىوه بۇته ولاتى ژماھ 146 يەمین ، واتە سهريهستي روزنامەنۇوسى لەروسياش لەزىز ئەقۇسفېرىيکى زۇر تەنگدا دەزىت !

دانيمارك ، دواى بلاو بۇونەوهى ئەم كۆمەلە كاريكتىرانەي ھەرايان نايەوه ئەقۇسفېرىي سهريهستي رادەر بېرىن لاي روزنامەنۇوسان تەسک بۇوه و هاتووه خوارە بۇپلە 19 ، راپورتە كە ئاماڙەي بە كەم بۇونەوهى سهريهستي روزنامە گەرى لە فەرەنساو يابانىش داوه ، تيرۆرمى جىهانى كارى لە تەسک بۇونەوهى ژيان لە ھەممو بوارىك دا كردووه ، لە رۆزانە لە كەنالى تەلەفرىيون (س.ب.س) ھەوالەكائى دنيا لە كەندا مىزگەرىيک لە سەر ژيان فەرەكەلتۈورى (مەلتىكەلکەلىزم) لەو ولاتەي خەلکى پەناھەندەو كۆچبەرى ولاتى ترلە ولاتى ھۆيان بە ھاولاتى قبول دەكەن ھەبۇو، باسيان لەوە دەكەد كەوا دواى ئەم كارە تيرۆرسەتىانە دۇزمەنلىكىن كە زۇرىيەيان كۆچبەر و پەناھەندەن لە سېيەرى ئەوان دەيکەن واى كردووه ژيانى فەرەكەلتۈورى چىتەر ئىش نەكەت، ئەمەش واى كردووه ئەوان گومان لە ھەممو سەر رەشىك و مۇسلمانىك و خەلکى رۆز ھەلاتى ناوهراست بکەن ، لەبەر ئەوهى ، وەرقەكان تىكەل بۇونى ، ئەوانىش ناحق نىن لە و (پارانزىيە) بەرامبەر مەرقۇنى رۆز ھەلاتى توشى بۇون . بۇيە زۇر جار قوربانى ھەيە و ناساندىن و لىك جىا كردنەوهى كىسەكان و نەتكەن و نەتكەن و ئايىنه كان ئاسان نىيە و ئىش كردى دەۋىت، كورد كە ئەمپۇر لە ھەممو نەتكەن زياتر پىويستى بەوهىي ناسنامەي دىيارىيەت، بەلام تائىستا مىدىيائى كوردى يان لۆبى كوردى كە هيشتا زۇر لاوازه ئىشى واى بۇئەم بابەتە نە كردووه، ئەو حزبە كوردىستانە نۇوسىنگەيان لە دەرەوهى ولات ھەيە زياتر كار بۇ شتى حزبى رووت دەكەن و بە عەقلەتى ناوهوه كوردىستان كار دەكەن ، كەزۇر جار لە دەرەوهى ولات ئەم جۆرە ئىش كردنە واتاي نىيە . تيرۆرمى جىهانى كارى كردىتە سەر ژيانى ھەممو كەسىك و پەرمەترسى وزەحەمىتى كردووه، كارى لە ژيانى ئەو

منداله شيره خورانمش ڪردووه که به فڙوکه سهفه ده ڪهن و دايڪ و باو ڪيان ناتوانن وه ڪ و جاران
مهمهی شيريان بڻ بينه شويين دانيشتني ناو فڙوکه، له ماوهی ئه وههشت سالهی من له ولاٽي ڪنهدام
تاڪر ئيستا گهر بهراوردي ڪهسيهتي ئيسلام بکهين دواي په رسنه ندن ڪاره تيرڙورستيه ڪانيان ئيسلامه
توندرهوه کان(ئيڪستريم) تا ئيستا ڪيرڻي ڪهسيهتي ئايين ئيسلام زور زور دابهزيوه !